

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปี พ.ศ.๒๕๑๖ ซึ่งเป็นปีครบรอบร้อยปีแห่งการสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการประชุมผู้ให้การศึกษาแห่งโลกอื่น^๑ ที่เมืองโลซานน์ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๓ สิงหาคม ๒๕๑๖ เชิญผู้ให้การศึกษา ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่บริหารงานอนุภาษิตจากทั่วโลกเข้าประชุม นางเนนาะจิตร สุวรรณโณศิริ หัวหน้ากองอนุภาษิต กรมพลศึกษา และ นางสุธีร์ อิงคะวัต หัวหน้าแผนกวิเทศสัมพันธ์ กองอนุภาษิต ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประถมศึกษา เป็นผู้แทนประเทศไทย เข้าร่วมประชุมด้วย ผลการประชุมมีข้อหนึ่งว่า สันนิบาตสหประชาชาติควรจะมั่นใจได้ว่า การอนุภาษิตได้รับความร่วมมือจากฝ่ายการศึกษา หัวหน้ากองอนุภาษิต เน้นการปรับปรุงการอนุภาษิตไทยตามข้อ เสนอแนะของที่ประชุมให้ว่าจะมีปรับปรุงหลักสูตรอนุภาษิต โดยจะได้มีผู้แทนสถาบันศึกษาระดับมัธยมศึกษา ครูได้จากโรงเรียนต่างๆ และผู้แทนของวนามิธีโรงเรียน เป็นคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรและแนวกิจกรรม ตลอดจนดำเนินการอบรมครูผู้สอนวิชาอนุภาษิต

เมื่อหัวหน้ากองอนุภาษิตและหัวหน้าแผนกวิเทศสัมพันธ์ได้มาจากการประชุมและดูงานอนุภาษิตในต่างประเทศแล้ว ได้เริ่มงานปรับปรุงอนุภาษิตขึ้น กองอนุภาษิตได้รับความเห็นชอบจากท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายอภิรักษ์ จันทวิมล) นายประภากร กอง

^๑ กองอนุภาษิต กรมพลศึกษา, การประชุมผู้ให้การศึกษาแห่งโลกอื่น (ระเนนตร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๑๖), หน้า ๕, ๖.

^๒ กองอนุภาษิต กรมพลศึกษา, เอกสารประกอบการประชุมอบรมเจ้าหน้าที่และผู้มีงสัมพันธงานอนุภาษิต (ระเนนตร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, ๒๕๑๖), หน้า ๒๘.

อนุญาตให้จัดการประชุมอบรมดังนี้

การประชุมอบรม "คณะผู้ให้การอบรมเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาอนุญาตฯ" ส่วนกลาง หอสมุดคณะผู้ให้การอบรม ฯ นี้แบ่งกันเป็นกลุ่ม ๆ ถ้าเป็นการมีประชุมอบรมหลักสูตร "เจ้าหน้าที่บริหารงานอนุญาตฯ" ให้แก่ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และเจ้าหน้าที่อนุญาตหลักสูตร "ผู้นำอนุญาตฯ" ให้แก่ครูผู้สอนวิชาอนุญาต ในส่วนกลาง และไปร่วมกับภาคการศึกษากลาง ๆ วิชาประชุมอบรม "คณะผู้ให้การอบรม ฯ" ของภาคใดก็ตาม ทั่ว กับหลักสูตรอื่นของหลักสูตรที่กล่าวแล้วด้วย

กองอนุญาตให้วัดประชุมอบรมหลักสูตร "ผู้นำอนุญาตฯ" ให้ครูในโรงเรียนส่วนกลาง โดยได้รับความร่วมมือจากวิทยากรอาสาสมัคร เริ่มตั้งแต่การศึกษา ๒๕๐๕ ถึง ๒๕๑๓ รวม ๑๓ รุ่น การประชุมอบรมเป็นแบบการอยู่ค่าย มีการทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิชาอนุญาต

ก่อนการประชุมอบรม (Pre-Test) ทดสอบครั้งหลังถึงเมื่อสิ้นสุดการประชุมอบรม (Post Test) โดยใช้ข้อทดสอบฉบับเดียวกัน และมีการประเมินผลโดยไม่ต้องลงชื่อผู้ตรวจ

หลักสูตร "ผู้นำอนุญาตฯ"^๓ ประกอบด้วยรายวิชาย่อย ๑๓ วิชา คือ

๑. ประวัติการขาด
๒. อนุญาตขาด-วัตถุประสงค์
๓. ขบวนการหมู่พวก
๔. การจูงใจ
๕. ข้อระเบียบอนุญาตขาด
๖. การศึกษานอกสถานที่-การอยู่ค่ายอนุญาตขาด
๗. หมายจ่ายหลักสูตรและหลักสูตรสอนวิชาอนุญาตขาด
๘. หมวดคุณธรรม
๙. หมวดคุณธรรมอาสาสมัคร

^๓ กองอนุญาตฯ กรมพลศึกษา, หลักสูตรผู้นำอนุญาตฯ (กระดุมเงิน: อดิศาเนน, ๒๕๐๘), หน้า ๑.

- ๑๐. ไปเยี่ยมเยียน
- ๑๑. การวัดผลวิชาอนุภาชาด
- ๑๒. การวางแผนงานและโครงการ
- ๑๓. การไป-เวรตว่าง-การช่วยเหลือผู้เฒ่า

ผู้วิจัยได้เข้าทำงานในกองอนุภาชาด มีส่วนร่วมในการประชุมอบรมครู การทดสอบ การทำข้อทดสอบ ผู้บังคับบัญชา และผู้วิจัยสนใจในผลการประชุมอบรมครูเป็นอย่างมาก จึงเกิดความคิดที่จะวิจัยผลการประชุมอบรม ในวันที่ผู้วิจัยต้องการวิจัยว่าการประชุมอบรมครู หลักสูตรผู้นำอนุภาชาด ในส่วนกลาง ๑๓ รุ่นนี้ ให้อะไรหรือไม่อย่างไร

ปัญหา

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทราบแล้ว

- ๑. การประชุมอบรมครูหลักสูตรผู้นำอนุภาชาด ในส่วนกลาง รุ่นที่ ๑ ถึง ๑๓ นี้ ได้อะไรหรือไม่ อย่างไร
- ๒. วิชาอะไรบ้าง ๑-๑๓ วิชาที่จัดให้มีในการประชุมอบรมนี้ ให้อะไรหรือไม่ วิชาใดที่มีประโยชน์ ช่วยให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น วิชาใดที่ไม่ได้อะไร ครูไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจ

สมมุติฐานของการวิจัย

- ๑. การประชุมอบรมทุกรุ่นได้ผล ครูผู้เข้าประชุมอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาและวิธีสอนวิชาอนุภาชาดโดยทั่ว ๆ ไปเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
- ๒. จากการประชุมอบรม ครูมีความรู้ความเข้าใจในวิชาข้อย่าง ๑ ของวิชาอนุภาชาดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ความสำคัญของปัญหานี้มีกไปทางด้านการนำไปใช้ ช่วยให้ผู้ดำเนินการประชุมอบรมทราบผลการทำงาน การประชุมอบรมให้ประโยชน์แก่ครูหรือไม่ วิชาข้อย่าง ๑ ที่จัดประชุมอบรมช่วยให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นหรือไม่ วิชาใดได้อะไรมาก วิชาใดได้อะไรน้อย วิชาใดไม่ได้อะไร วิชาใดไม่มีประโยชน์ จะให้พิจารณาหาสาเหตุและปรับปรุงแก้ไข ให้การประชุมอบรมครั้งถัด ๆ ไปมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

การประชุมอบรม	หมายถึงการที่ครูมาประชุมอบรมร่วมกัน: ปรึกษารายรายของวิทยากร อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความกึกกั่นร่วมกัน ไม่ใช่เป็นการแจ้งคำบรรยาย การถ่ายทอดจากวิทยากรฝ่ายเดียว จึงใช้คำว่าประชุมร่วมไปกับคำว่าอบรมด้วย
ผู้บังคับบัญชาอนุภาค	หมายถึงครูผู้สอนอนุภาค ครู ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอนุภาค
เจ้าหน้าที่บริหารงานอนุภาค	หมายถึงครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือครูที่ครูใหญ่แต่งตั้งให้ดำเนินการอนุภาคของโรงเรียนแทน และหมายถึงเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานอนุภาคที่ไม่ใช่ครู
ผู้นำอนุภาค	หมายถึงครูผู้สอนวิชาอนุภาคโดยตรงให้แก่ครูในโรงเรียนต่าง ๆ

งานวิจัยที่**กระทำครั้งนี้** เป็นการประเมินผลการประชุมอบรมครูในแง่ความรู้ ความเข้าใจของครู โดยนำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการประชุมอบรมมาเปรียบเทียบกัน เป็นการวิจัยแบบปฏิบัติการ (Action Research) ช่วยให้ผู้ดำเนินการประชุมอบรมทราบผลการทำงานว่าได้ผลหรือไม่อย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เป็นแนวทางให้การประชุมอบรมต่อ ๆ ไปมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการฝึกอบรมสมาชิกอนุภาคอีกต่อหนึ่ง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาเยาวชน เป็นผลดีแก่ประเทศไทยและโลกในที่สุด